

Exercise 1

Calc. : ✓

Gabriella leikkii kauko-ohjattavalla autollaan. Auton paikkaa kuvaa vektori:

$$\begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 16 \\ 1 \end{pmatrix} + t \begin{pmatrix} -12 \\ 5 \end{pmatrix}$$

Missä t on aika minuutteina ja paikka on ilmaistu metreissä.

1. Mikä on auton paikka alkuhetkellä?	1 mark
2. Mikä on auton paikka hetkellä 15 s?	1 mark
3. Laske auton nopeus (suoran suuntavektori on sama kuin nopeuden vektori).	1 mark

Isoäiti katsoo Gabriellaa pisteestä $P(-1, -6)$

4. Määritä lyhin etäisyys pisteestä P siihen suoraan, jota pitkin auto kulkee.	3 marks

Rotkon reuna on pisteessä $\left(0, \frac{23}{3}\right)$ ja isoäiti kävelee kohti rotkon reunaa niin, että hänen nopeusvektorinsa on $\begin{pmatrix} 3 \\ 41 \end{pmatrix}$.

5. Kuinka monen minuutin päästä alkuhetkestä auto saavuttaa rotkon reunan?	2 marks
6. Ehtiikö isoäiti kävellä rotkon reunalle ennen kuin auto saapuu sinne, jos isoäiti lähtee liikkeelle samaan aikaan kuin auto?	4 marks

Exercise 2

Calc. : ✓

1. Rakennusurakoitsija tekee urakkaa julkisen sektorin toimijalle. Jos urakoitsija ei saa urakkaa valmiiksi ajallaan, heidän pitää maksaa sakkoa tilaajalle: ensimmäisestä päivästä 100e, seuraavasta päivästä 110e jne. niin, että joka päivä maksettava sakko nousee 10e.

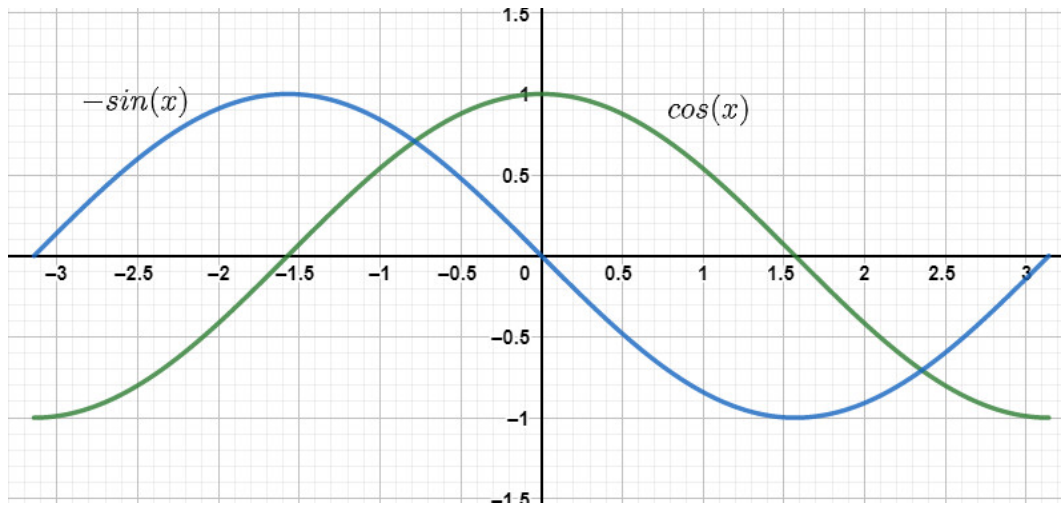
Olkoon u_n sakko n päivän jälkeen. Tällöin ensimmäinen termi lukujonossa u on $u_1 = 100$.

(a) Millainen lukujono u_n on?	1 mark
(b) Selitä, miksi $u_n = 90 + 10n$ kaikille n arvoille.	1.5 marks
(c) Minä päivänä päivän sakko olisi 220e?	1 mark
(d) Kuinka paljon sakkoa rakennusurakoitsija olisi maksanut yhteensä 20 päivän jälkeen?	2.5 marks
2. Toisella rakennustyömaalla sakko on 80e ensimmäisen päivän jälkeen ja nousee 10% joka päivä. Olkoon v_n lukujono, joka kuvaa sakon määrää n . päivänä.
(a) Määritä arvot v_1 , v_2 ja v_3 .	1.5 marks
(b) Selitä, miksi $v_n = 80 \cdot 1.10^{n-1}$ kaikille n arvoille.	1.5 marks
(c) Kuinka paljon sakkoa tämä rakennusurakoitsija olisi maksanut yhteensä 20 päivän jälkeen?	2 marks
3. Minä päivänä toisen rakennusurakoitsijan maksama päiväsakko ylittää ensimmäisen urakoitsijan päiväsakon?
	3 marks

Exercise 3

Calc. : ✓

1. Tutkitaan kahta funktiota, joiden lausekkeet ovat $x \mapsto \cos x$ ja $x \mapsto -\sin x$ välillä $[-\pi; \pi]$. Niiden kuvaajat on esitetty alla olevassa kuvassa:

Osoita, että yhtälön $\cos x + \sin x = 0$ ainoat ratkaisut välillä $[-\pi; \pi]$ ovat $\frac{-\pi}{4}$ ja $\frac{3\pi}{4}$.

3 marks

2. Olkoon välillä $[-\pi; \pi]$ määritelty funktio $f(x) = e^x \cdot \sin x$

- (a) Määritä funktion f derivaatan merkki eri kohdissa ja funktion f ääriarvokohdat ja ääriarvot sekä ääriarvojen luonne. 2 marks
- (b) Määritä funktion kuvaajalle kohtaan $x = \frac{\pi}{2}$ piirretyn tangentin yhtälö. 2 marks
- (c) Millä välillä funktion f kuvaaja sijaitsee kokonaan sille piirrettyjen tangenttien yläpuolella? Perustelee. 2 marks
- (d) Määritä seuraava integraali (ohje: käytä osittaisintegrointia kahteen kertaan): 2 marks

$$\int_{-\pi}^{\pi} f(x) dx.$$

Exercise 4

Calc. : ✓

Eräs yritys tutkii työntekijöidensä palkan (salary) suhdetta heidän työkokemukseen (experience). Yhteensä 12 työntekijän tiedot taulukoitiin:

Experience x (years)	0	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22
Salary y (€)	4 200	4 800	4 600	5 000	5 200	5 600	5 650	5 660	5 500	6 000	5 831	6 200

1. Yksi alla olevista korrelaatiokertoimista vastaa jakaumaa, mikä? Selitä, miksi, ilman että teet mitään laskelmia laskimella. 1 mark

$$r_1 = 0.95, \quad r_2 = -0.95 \quad \text{or} \quad r_3 = 1?$$

2. Määritä taulukon pisteiden keskiarvopisteen koordinaatit, ja pyöristä lähimpään kokonaislukuun. 2 marks

3. Pisteisiin sovitetun regressiosuoran yhtälö $y = ax + b$ saadaan määritettyä pienimmän neliösumman menetelmällä, jossa: 2 marks

$$b = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2} \quad \text{ja} \quad a = \bar{y} - b\bar{x}.$$

Määritä arvot a : lle ja b : lle (kahden desimaalin tarkkuudella) alla olevien tietojen avulla:

x_i	$x_i - \bar{x}$	$(x_i - \bar{x})^2$
0	-11	121
2	-9	81
4	-7	49
6	-5	25
8	-3	9
10	-1	1
12	1	1
14	3	9
16	5	25
18	7	49
20	9	81
22	11	121

$$\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y}) = 45\,009$$

4. Käytä lineaarista mallia $f(x) = 78,7x + 4\,488$ a määritä sellaisen työntekijän palkka, jonka työkokemus on 40 vuotta. 2 marks

Yrityksen työntekijöiden palkat noudattavat normaalijakaumaa odotusarvonaan $\mu = 5\,353$ ja keskihajontanaan $\sigma = 553$.

5. Eräs yrityksen työntekijä Mr. Smith saa palkkaa 6 459e. Kuinka monta prosenttia yrityksen työntekijöistä saa vähemmän palkkaa kuin Mr. Smith? 1.5 marks

6. Määritä, millä todennäköisyydellä työntekijän palkka on yli 7 636e. Vertaa vastausta kohdan 5 vastaukseen. 1.5 marks

Toisessa yrityksessä palkat noudattavat normaalijakaumaa keskihajontanaan $s = 620$.

7. Todennäköisyys, että työntekijän palkka on yli 5 000e on 0,107. Määritä yrityksen keskiarvopalkka. 3 marks